

Green ICT -hanke

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan Unionin Green Public Procurement
ICT-ohjeisto

Mikä on EU GPP?

- EU:n ohjeisto julkishankintojen kestävästä kehityksestä mukaisille hankinnoille, etenkin ympäristönäkökulmasta
- Vapaaehtoinen ohjeisto, joka tukee EU:n tavoitetta resurssitehokkaiden markkinoiden luomiseen Euroopassa
- Luo kriittisen määrän kysyntää palveluille ja tuotteille, joiden tuominen markkinoille ei muuten olisi kannattavaa
- Stimuloi ekologisesti kestäviä innovaatioita
- Luo yhteensopivan kriteeristön eri EU-maiden julkishankinnoille, joka mahdollistaa yritysten pääsyn yhteisille sisämarkkinoille
- Tavoitteena pitkällä aikavälillä olla tiekartta kohden kiertotaloutta ja mahdollistaa EU:n hiilineutraaliustavoitteen saavuttamisen

EU GPP julkishankintojen kriteeristöt

- Käsittää 20 eri hankintakategoriaa
 - Infrastrukturi: liikenneväylät, vesihuolto, logistiikka
 - Toimitilat: toimistot, kalusteet, siivous, julkiset tilat, ruokailu
 - Elektronikkaa: kopiointi, tieto- ja viestintäteknologia
- Perustuvat teknisiin taustaraportteihin
 - Yhdessä Joint Research Centerin ja kolmansien osapuolien kanssa, esimerkiksi Öko Institut ICT:ssä
 - Sidosryhmä lausuntokierrokset: akatemia, järjestöt, julkishallinto, yritykset
 - Jaetaan peruskriteereihin ja laajempiin kriteereihin
- Käyttää valmiita sertifikaatteja todistusvälineinä
 - Mm. Ecolabel, Energy star, EPEAT/IEEE 1680.1, Joutsenmerkki

EU GPP ICT-ohjeisto, yleistä

- Julkaistu kesäkuussa 2021
- Käsittää ICT-laitteet
 - Pöytätietokoneet ja monitorit
 - Kannettavat tietokoneet
 - Täppärit, kännykät ja älypuhelimet
 - Akut
- Pohjautuu EU:n direktiiveihin
 - RoHS – Myrkyllisten raaka-aineiden rajoitusdirektiivi
 - WEEE – Elektroniikkajätteen kierrätysdirektiivi
 - REACH – Kemikaalien luokittelu- ja lupadirektiivi
 - Akkudirektiivi – Direktiivi akuille ja pattereille
- Laiteluokittelu: Pöytätyöasemat, monitorit, kannettavat, älylaitteet

EU GPP ICT-ohjeisto, ympäristövaikutukset

- Avainvaikutukset
 - Elinkaaren pidennys
 - Energiankulutus
 - Haitalliset raaka-aineet
 - Elinkaaren päätöksen hallinta
- Elinkaari-pohjainen jaottelu kannettaviin ja työasemalaitteisiin
 - Energiaintensiteettiseikat, työpöytälaiteissa suurempi virrankulutus käytön aikana, kannettavissa laitteissa muun elinkaaren aikana
 - Käyttötapa-vaikutukset, kannettavien laitteiden elinkaaren lyheneminen kuljetuksen ja vaihtelevien käyttöympäristöjen vuoksi
- Uudelleenkäyttö ja kierrätys
 - Kova ja pehmeä kierrätys

EU GPP ICT-ohjeisto, lähestymistapa

- Ympäristöhaasteet ICT:ssä
 - Rajallisten resurssien käyttö ICT-laitteissa
 - Ilman, maaperän ja vesistöjen saastuminen, bioakkumulaatio
 - Energiankulutus ja kasvihuonekaasujen päästöt
 - Haitallisen ja myrkyllisen jätteen tuotto elinkaaren päässä
- Ratkaisut
 - Tuotetakuun ja huoltopalvelusopimusten pidennys
 - Tuotteen elinkaaren pidennys uudelleenkäytöllä (pehmeä kierrätys)
 - Tuotesuunnittelu: kestävyys, korjattavuus, päivitettävyys
 - Energiatehokkaiden laitteiden suosiminen
 - Haitallisten aineiden käytön rajoitukset
 - Elinkaaren päättymisen jälkeinen materiaalien hallinta (kova kierrätys)
 - Kierrätettyjen laitteiden hankinta mahdollisuuksien mukaan

EU GPP ICT-ohjeisto, kriteeristön rakenne

- Kriteerit: Tekninen vaatimus/sopimuslauseke/myöntämisperuste
- Kriteeristö 1: Tuotteen elinkaaren pidennys
 - 1.1: Korjattavuus, päivitettävyys, uudelleenkäytettävyys
 - 1.2: Ladattavat akut, kapasiteetin kestävyys ja käyttöikä
 - 1.3: Kannettavien laitteiden kestävyystestaus
 - 1.4: Komponenttien uudelleenkäytettävyys ja ristiinkäytettävyys
- Kriteeristö 2: Energiankulutus
- Kriteeristö 3: Haitalliset ja myrkylliset raaka-aineet
- Kriteeristö 4: Elinkaaren päätöksen hallinta
 - 4.1: Kierrätettävyyden huomioon ottava suunnittelu
 - 4.3: Elinkaaren päätöksen jälkeinen materiaalien hallinta
- Kriteeristö 5: Laitteiden uudelleenkäyttö

EU GPP ICT-ohjeisto, esimerkki: korjattavuus

- Kriteeristö 1, alakohta 1.1, Tekninen vaatimus 4
- Koskee kaikkia laiteluokkia
 - Jokaiselle omat määritteensä
- Vaatimus korjausoppaasta vaihtokelpoisille osille (EN 45559:2019)
- Vaatimukset korjaamiselle ja komponenttien vaihtamiselle
 - Kytkös right-to-repair säädäntöön
- Peruskriteerien ja laajempien kriteerien eroja
 - Takuu 2 vuotta vs 3 vuotta
 - Laajemmissa kriteereissä tarkat työkaluvaatimukset (EN 45554:2020)
 - Laajemmissa kriteereissä osalista hieman laajempi ja tarkempi
 - Esim.

EU GPP ICT-ohjeisto, pilotointi ja keissejä

- Ruotsin kunnat aloittivat uudelleenvalmistettujen laitteiden hankinnat vuonna 2018
- Saksassa ja Espanjassa on pilotoitu kuuden vuoden takuuta ja palvelusopimusta tietokoneille
- Euroopan komission omat hankinnat käyttävät EU GPP ICT:tä
- Circular & Fair ICT Pact
- Suomi
 - Koulujen oppilaskoneet leasing-syklin jälkeen uudistetuista koneista
 - Kirjastojen ja virastojen yleisöpäätteet vastaavasti
 - Leasing-syklin pidennys, 3-4 vuodesta 6 vuoteen, muisti ja HDD päivitykset
 - Julkishankintoihin vaatimus kierrätysasteesta

EU GPP ICT-ohjeisto, tulevaisuus

- Sisämarkkinoiden standardisoituminen ICT:n osalta
 - USB C latausportti
 - StandICT.eu 2023 projekti
- Päivittyvä, uusia versioita muutaman vuoden välein
- Julkishallinnon vaatimusten kestävyys siirtymä
 - Nykyiset direktiivit ovat jo muuttaneet vaatimuksia
 - Kasvihuonepäästöihin liittyvät vaatimukset, etenkin Suomessa
 - Elinkaaren pidennykseen liittyvät vaatimukset, pidemmät takuut
 - Ohjelmistojen tehovaatimukset
- Puutteita
 - Hiilituontitulli
 - EU:n ulkopuolinen elinkaaren päätöksen jälkeinen seuranta

Green ICT -hanke

Tervetuloa mukaan talkoisiin!

Lisätietoja hankkeesta:

- Nettisivut: <https://tieke.fi/hankkeet/greenicthanke/>
- Youtube: <https://www.youtube.com/user/TiekeRy>
- Tule nykäisemään hihasta virtuaalisesti
- Sähköposti/Teams: antti.sipila@tieke.fi
- Sosiaalinen media:
 - ja @tiekery / @ajsipila
 - <https://www.linkedin.com/company/tieke/>

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

KIITOS!

Hankesivu: tieke.fi/greenict

Projektipäällikkö:
antti.sipila@tieke.fi